

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

25 martie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte Iurie Diaconu,
Judecători Liliana Catan, Ion Guzun,

a examinat, în camera de consiliu, fără citarea părților, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Prisacari Lilia, împotriva sentinței Judecătoreiei Drochia din 18 iunie 2019 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 27 noiembrie 2019, în privința inculpatului

Buzan Mihail XXXXX, născut la XXXXX, originar și locuitor al s. XXXXX, r-nul XXXXX, cetățean al R. Moldova, fără antecedente penale.

Termenul de examinare,
instanța de fond: 15.05.2017 - 18.06.2019,
instanța de apel: 26.07.2019 - 26.12.2019,
instanța de recurs: 31.01.2020 - 25.03.2020.

Asupra recursurilor menționate, Colegiul penal,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoreiei Drochia din 18 iunie 2019, Buzan Mihail a fost condamnat în baza art. 201¹ alin. (3) lit. a) Cod penal, cu aplicarea art. 79 Cod penal, la 5 ani închisoare.

În temeiul art. 90 Cod penal, executarea pedepsei i-a fost suspendată condiționat, pentru o perioadă de probațiune de 5 ani.

De la Buzan Mihail s-a încasat în beneficiul statului cheltuielile judiciare în mărime de 255 lei.

2. Instanța de fond a constatat că, în noaptea de 29 spre 01 martie 2016, inculpatul Buzan M., aflându-se la domiciliul unde conlocuia, situat în s. XXXXX, r-nul XXXXX, în timpul când concubina XXXXX dormea, s-a urcat de asupra ei, a strâns-o cu mâinile de gât, după care a târât-o jos și a lovit-o cu o piatră în regiunea capului, cauzând-i comoție cerebrală, fractura liniară osului frontal, plaga în regiunea osului occipital, care se califică ca vătămări corporale grave.

Instanța a reținut că inculpatul Buzan M., în ședința de judecată a declarat că, s-a dus la XXXXX în ospetie. Au stat la masă, pe urmă s-au culcat. A ieșit afară de unde a luat o piatră și a lovit-o de două ori la cap. Nu cunoaște de ce a lovit-o, dar îi pare rău de cele comise.

Partea vătămată XXXXX, în ședința de judecată a declarat că, a concubinat cu inculpatul 4 ani. În ziua respectivă, când a venit de la serviciu l-a văzut pe inculpat în gospodăria bunelului. Au intrat împreună în casă, au stat la masă, pe urma ea s-a culcat

în pat. Nu a observat când Buzan a adus piatra în casă, cu care a lovit-o de trei ori după cap. Bunelul a auzit țipete și a intrat în odaie. Ea în acel moment a fugit la vecini după ajutor. S-a tratat la spital 10 zile.

Conform concluziei raportului de expertiză nr. XXXXX din 26.10.2016, la XXXXX s-a constatat fractura osului occipital pe stânga cu implicarea ambelor lamele cu trecere în peretele fosei, trauma cranio-cerebrală închisă manifestată prin comotie cerebrală, plăgi contuse la nivelul regiunii occipital, care au fost cauzate în rezultatul acțiunii traumatice a unui obiect contodont dur. Posibil în timpul și circumstanțele indicate, prezintă pericol pentru viață și în baza acestui criteriu, în comun, se califică ca vătămare gravă.

Astfel, acțiunile inculpatului urmează a fi calificate în baza art. 201¹ alin. (3) lit. a) Cod penal, ca violență în familie, adică acțiunea intenționată, manifestată fizic, comisă de un membru al familiei asupra unui alt membru al familiei, care a cauzat vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății.

La stabilirea pedepsei inculpatului, instanța a luat în considerare prevederile art. 7, 61, 75-76 Cod penal, că careva circumstanțe agravante nu au fost constatate, cele atenuante fiind recunoașterea de către vinovăției, căința sinceră, că el la evidența dispanserică la cabinetul de psihiatrie și narcologie nu se află, dar posedă grad sever de dezabilitate inclusiv cu defecțiunea de deplasare, fapt confirmat de certificatul de încadrare în grad de dizabilitate seria XXXXX nr. XXXXX, inculpatul pricinuindu-și personal leziuni corporale medii chiar la locul comiterii acțiunilor infracționale, pentru care a fost pus sub învinuire, conform Raportului de expertiză cu nr. XXXXX din 21.10.2016, prin care la Buzan M. s-a constatat, traumă cranio-cerebrală manifestată prin contuzie cerebrală gravă care a fost cauzată în rezultatul acțiunii traumatice cu un obiect contodont dur, plagă înțepată regiunea frontal pe stânga a fost cauzată în rezultatul acțiunii traumatice cu un obiect înțepător, concluzionând a-i fi aplicată o pedeapsă fără izolarea de societate, conform art. 79 alin. (1) Cod penal.

Instanța a statuat că, ținând cont de starea sănătății a inculpatului, de poziția părții vătămate care s-a expus în ședința de judecată, că nu dorește ca inculpatul să fie pedepsit aspru, este posibilă aplicarea unei pedepse mai blânde decât cea prevăzută de lege.

Ori, măsură de pedeapsă prea blândă generează despreț față de ea și nu este suficientă nici pentru corectarea infractorului și nici pentru prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni. De asemenea, o pedeapsă prea aspră generează apariția unor sentimente de nedreptate și neîncredere în lege, fapt ce poate duce la consecințe contrare scopului urmărit, nu altul decât restabilirea echității sociale, corectarea inculpatului precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea inculpaților, cât și a altor persoane.

La fel, circumstanțele expuse confirmă că, corectarea și reeducarea inculpatului este posibilă cu aplicarea unei pedepsei penale cu caracter eficient având ca scop restabilirea echității sociale și prevenirea săvârșirii a noi infracțiuni și anume aplicarea art. 90 Cod penal, adică condamnarea cu suspendarea condiționată a executării pedepsei.

3. Procurorul în Procuratura r-lui Drochia, Turenco Diana, a declarat apel, solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri prin care Buzan Mihail să fie condamnat în baza art. 201¹ alin. (3) lit. a) Cod penal la 6 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

Apelanta a invocat că, instanța de judecată nu a luat în considerație faptul că, aplicarea art. 90 Cod penal în privința inculpatului nu este suficientă pentru corectarea și reeducarea lui, în scopul prevenirii comiterii altor infracțiuni, precum și pentru

restabilirea echității sociale nu este corespunzătoare gradului prejudiciabil a faptelor comise de inculpat și circumstanțelor cauzei, nu poate fi considerată adecvată și nu va contribui la atingerea scopurilor pedepsei penale, deoarece partea vătămată a avut de suferit din acțiunile inculpatului.

La adoptarea sentinței, instanța nu a ținut cont de faptul, că violența în familie este un fenomen complex, generat de probleme psihologice și amplificat de condițiile educaționale economice și sociale.

În atare circumstanțe, inculpatul urmează a fi izolat de societate și aplicarea prevederilor art. 79 Cod penal din cauza, că inculpatul este încadrat în grad de dizabilitate sever, este exagerat de blând, luând în considerație pericolul social al acestei categorii de infracțiuni și impactul acesteia în societate, motiv pentru care inculpatul urmează să suporte pedeapsa privativă de libertate.

Totodată, instanța a ajuns la aplicarea suspendării condiționate a executării pedepsei în lipsa unor argumente, care ar dovedi posibilitatea corectării fără izolarea inculpatului de societate.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 27 noiembrie 2019, apelul a fost respins ca nefondat.

Instanța de apel a statuat că, la stabilirea pedepsei instanța de fond a dat deplină eficiență prevederilor art. 61 Cod penal, conform căror pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților cât și a altor persoane.

La fel, corect a ținut cont și de prevederile art. 75 Cod penal, conform căror persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele și în strictă conformitate cu dispozițiile legii.

Astfel, instanța de fond just a constatat că inculpatul a comis o infracțiune din categoria celor grave, potrivit art. 16 alin. (4) Cod penal, pentru care legiuitorul a prevăzut pedeapsa penală de la 6 la 12 ani închisoare.

Totodată, inculpatul a recunoscut pe deplin vinovăția, s-a căit sincer, la evidența dispanserică la cabinetul de psihiatrie și narcologie nu se află.

În afară de aceasta, circumstanțe agravante în privința inculpatului nu au fost constatate, iar circumstanțe atenuante au fost corect reținute recunoașterea vinovăției și căința sinceră, în așa fel vinovatul a ușurat mult desfășurarea procesului, iar în afară de aceasta partea vătămată nu are careva pretenții față de inculpat solicitând menținerea sentinței instanței de fond.

La fel, este întemeiată aplicarea de către instanța de fond și a prevederilor art. 79 alin. (1) Cod penal, reținând ca circumstanță atenuantă excepțională că inculpatul deține grad sever de dizabilitate, fapt confirmat prin certificatul de încadrare în grad de dizabilitate.

În asemenea circumstanțe, contrar celor menționate de procuror, corect s-a statuat de către instanța de fond că este posibilă stabilirea pedepsei pentru inculpat cu aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, stabilindu-i perioadă de probațiune de 5 ani și restricțiile corespunzătoare, concluzionându-se că este posibil de a i se acorda o șansă și a nu fi izolat de societate, deci, instanța de fond ajungând la o soluție corectă, legală și justificată.

Ori, pedeapsa stabilită inculpatului, este echitabilă faptele infracționale săvârșite, este în corespundere cu împrejurările cauzei, normele legale, instanța considerând că va

atinge scopul de corectare și reeducare a inculpatului, careva, temeiuri de casare a sentinței în latura pedepsei nefiind stabilite.

Totodată, sentința instanței de fond cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, argumentele expuse în actul judecătoresc, echivalând cu o motivare conformă rigorilor și exigențelor art.6 CEDO.

5. Procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Prisacari Lilia, a declarat recurs ordinar, solicitând casarea deciziei instanței de apel: „*cu pronunțarea unei hotărâri în latura stabilirii pedepsei inculpatului în baza art. 201¹ alin. (3) lit. a) Cod penal, sub formă de închisoare pe un termen de 6 ani, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis*”.

Recurenta a invocat că, la stabilirea pedepsei inculpatului, instanța de judecată nu a acordat deplina eficiență prevederilor art. 61, 75 Cod penal.

Pe lângă faptul că, instanțele de judecată nu au ținut cont de modul cum a acționat inculpatul în cadrul comiterii infracțiunii și anume că, el a urcat peste partea vătămată când ultima dormea, o strângea cu mâinile de gât, a târât-o pe jos, a lovit-o cu piatra după cap câteva ori, la fel de urmările care au survenit în urma acțiunilor lui criminale sub formă de leziuni corporale grave pentru partea vătămată, instanțele de judecată nu au luat în considerație, și faptul că, conform prevederilor art. 16 Cod penal infracțiunea prevăzută de art. 201¹ alin. (3) lit. a) Cod penal, face parte din categoria celor grave, contra familiei, care la moment prezintă un pericol pentru R. Moldova, deoarece conform datelor oferite de Biroul National de Statistică, 60 la sută din femei au raportat cel puțin o formă de manifestare a violenței psihologice, fiecare a 2 femeie a confirmat, că a fost supusă unui caracter de izolare socială din partea soțului.

Analiza circumstanțelor respective urma să convingă instanța de apel că, inculpatului urma a fi stabili pedeapsă care să atingă scopul pedepsei penale prin izolare de societate, iar aplicarea prevederilor art. 79 Cod penal cu invocarea circumstanței prezența la ultimul grad de dezabilitate sever și cu stabilirea acestuia în baza art. 90 Cod penal a termenului de probă, inevitabil va duce la consecințe contrare scopului urmărit.

Această soluție ilegală a instanței de apel a generat aplicarea inculpatului o măsură de pedeapsă prea blândă, iar practica judiciară inclusiv și cazul din speță demonstrează că, astfel de soluții nu sunt suficiente nici pentru corectarea infractorului și nici pentru prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală - s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar nominalizat pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, în temeiul când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În sensul vizat și în raport cu circumstanțele invocate în recursul ordinar (*pct. 5. din decizie*), se reține că împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârilor contestate, inclusiv cele reproduse în pct. **2.** și **4.** din prezenta decizie, relevă în mod

concludent că instanțele de fond și de apel, legal și întemeiat au constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind pedeapsa aplicată inculpatului, în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, just și argumentat au ținut cont de mențiunea din rechizitoriu că: „*Conform art. 77 CP, în cadrul urmăririi penale, în acțiunile învinuitului n-au fost stabilite circumstanțe agravante*”, de faptul că partea vătămate nu are careva pretenții față de acesta de ordin material sau moral, indicând că nu dorește ca inculpatul să fie pedepsit aspru, cât și de prevederile art. 7, 61, 75, 79, 90 Cod penal, conform căror la aplicarea legii penale se ține cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat și de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea penală. Pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane. Persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele și în strictă conformitate cu dispozițiile legii. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia. Ținând cont de circumstanțele excepționale ale cauzei, legate de scopul și motivele faptei, de rolul vinovatului în săvârșirea infracțiunii, de comportarea lui în timpul și după consumarea infracțiunii, de alte circumstanțe care micșorează esențial gravitatea faptei și a consecințelor ei, precum și de contribuirea activă a participantului unei infracțiuni săvârșite în grup la descoperirea acesteia, instanța de judecată poate aplica o pedeapsă sub limita minimă, prevăzută de legea penală pentru infracțiunea respectivă. Dacă, la stabilirea pedepsei cu închisoare pe un termen de cel mult 5 ani pentru infracțiunile săvârșite cu intenție instanța de judecată, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, va ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, ea poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului.

Deci, pedeapsa respectivă a fost motivată, individualizată și aplicată inculpatului în corespundere cu prevederile legale, instanța de apel pronunțând-se argumentat și detaliat asupra tuturor motivelor invocate în apelul de pe rol, instanțele indicând detaliat în hotărâre motivele condamnării inculpatului cu suspendarea condiționată a executării pedepsei, pedeapsa aplicată fiind una echitabilă și proporțională în raport cu gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, cât și a scopului pedepsei penale sub aspectul restabilirii echității sociale, corectării inculpatului, prevenirii săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea lui, cât și a altor persoane (*pct. 3. - 5. din decizie*).

Pe lângă aceasta, recursul ordinar, potrivit argumentelor invocate și reproduse în pct. 5. din prezenta decizie, este întemeiat doar pe critica modului în care instanțele au apreciat circumstanțele cauzei în latura pedepsei penale.

Însă, pornind de la relevanțele art. 27, 414 alin. (1) și (2) a Codului de procedură penală, judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Astfel, activitatea instanțelor de fond și de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea circumstanțelor

cauzei în latura pedepsei penale în alt sens decât cel pe care îl propune acuzarea, este o competență și prerogativă legală a acestor instanțe, care nu constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură penală și, astfel, invocarea acestei chestiuni în recursul ordinar, la fel, este lipsită de orice temei legal.

Mai mult, motivele invocate în recursul nominalizat au constituit deja obiect de examinare în instanțele de fond și de apel, fiind oferite răspunsuri argumentate în acest sens (*pct. 2. - 5. din decizie*), iar o altă opinie asupra probelor și circumstanțelor pricinii care au fost puse la baza sentinței de condamnare, conform jurisprudenței CtEDO, nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei (*hotărârea din 16 ianuarie 2007, pct. 20, cazul Bujnița versus Moldova*).

Pe lângă aceasta, solicitarea recurenței: „*cu pronunțarea unei hotărâri în latura stabilirii pedepsei inculpatului în baza art. 201¹ alin. (3) lit. a) Cod penal, sub formă de închisoare pe un termen de 6 ani, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis*”, contravine prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, conform căror rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri de către instanța de recurs poate avea loc doar dacă nu se agravează situația inculpatului, deci este una absolut neîntemeiată (*pct. 5. din decizie*).

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent că instanțele de fond și de apel nu au comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurent, că s-au aplicat inculpatului pedepse individualizate conform prevederilor legale, și că recursul ordinar este vădit neîntemeiat.

Potrivit art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este vădit neîntemeiat.

Astfel, odată ce este vădit neîntemeiat, recursul de pe rol urmează a fi declarat inadmisibil.

7. În conformitate cu art. 431 alin. (1), 432 alin. (1), (2) pct. 4), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

D E C I D E :

inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Prisacari Lilia, împotriva sentinței Judecătoriei Drochia din 18 iunie 2019 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 27 noiembrie 2019, în privința inculpatului Buzan Mihail XXXXX, pe motiv că este vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 08 mai 2020.

Președinte
Judecători

Iurie Diaconu
Liliana Catan
Ion Guzun